

Aprites ekonomika: jauni noteikumi padarīs ES par pasaules līderi atkritumu apsaimniekošanas un reciklēšanas jomā

Briselē, 2018. gada 22. maijā

Šodien ES dalībvalstis ES plašākās aprites ekonomikas politikas ietvaros apstiprināja virkni vērienīgu pasākumu, ar ko ES tiesību akti par atkritumiem tiek pielāgoti nākotnes vajadzībām.

Jaunie noteikumi, kuru pamatā ir Komisijas 2015. gada decembrī [iesniegtie](#) priekšlikumi par aprites ekonomiku, palīdzēs novērst atkritumu rašanos vai vismaz ievērojami kāpināt sadzīves atkritumu un izlietotā iepakojuma reciklēšanu. Ar šiem aktiem pakāpeniski tiks darīts gals atkritumu apglabāšanai poligonos un tiek veicināta dažādu ekonomisku instrumentu (piemēram, ražotāja paplašinātas atbildības shēmu) izmantošana. Ar jauno likumdošanu tiek nostiprināta "atkritumu apsaimniekošanas hierarhija", proti, dalībvalstīm būs jāveic īpaši pasākumi, ar ko priekšroku dos atkritumu rašanās novēršanai, atkalizmantošanai un reciklēšanai, nevis apglabāšanai poligonos un sadedzināšanai; tādējādi aprites ekonomika no saukļa kļūs par realitāti.

Eiropas vides, jūrlietu un zivsaimniecības komisārs Karmenu **Vella** sacīja: "Padomes galīgais jāvārds ES jaunajiem noteikumiem par atkritumiem ir svarīgs pieturas punkts ES ceļā uz aprites ekonomiku. Jaunie mērķrādītāji attiecībā uz reciklēšanu un apglabāšanu poligonos paver reālistiskas un vērienīgas iespējas labākai atkritumu apsaimniekošanai Eiropā. Tagad mūsu galvenais uzdevums ir nodrošināt, ka ar šiem tiesību aktiem nostiprinātie plāni pārtop reālos darbos. Komisija darīs visu iespējamo, lai palīdzētu dalībvalstīm un panāktu, ka jaunie tiesību akti nes īstus augļus."

Pirmie noteikumi par atkritumiem tika sagatavoti jau 2014. gadā, taču tie tika atsaukti; 2015. gada decembrī to vietā Komisija nāca klajā ir pārdomātākiem, vērienīgākiem un uz aprites principiem balstītiem priekšlikumiem, kas ir daļa no Ž.K.Junkera vadītās Komisijas Aprites ekonomikas programmas. Šos priekšlikumus pieņēma, un tagad tie ir daļa no ES noteikumu kopuma.

Šodien pieņemtie jaunie noteikumi ir vismodernākā atkritumu likumdošana pasaulē — ES rāda priekšzīmi un aicina arī citus tai sekot.

Jaunie noteikumi par atkritumiem — sīkākas ziņas

Sadzīves atkritumu reciklēšanas mērķrādītāji

Līdz 2025. gadam	Līdz 2030. gadam	Līdz 2035. gadam
55%	60%	65%

Ir paredzēti arī stingrāki noteikumi par reciklēšanas rādītāju aprēķināšanu, kuri palīdzēs labāk sekot līdzi tam, cik sekmīgi norit pāreja uz aprites ekonomiku.

Izlietotā iepakojuma reciklēšanas mērķrādītāji

	Līdz 2025. gadam	Līdz 2030. gadam
Viss iepakojums	65 %	70 %
Plastmasa	50 %	55 %
Koksne	25 %	30 %
Melnie metāli	70 %	80 %
Alumīnijs	50 %	60 %
Stikls	70 %	75 %
Papīrs un kartons	75 %	85 %

Dalīta savākšana

Jaunie noteikumi par dalīto savākšanu, kuru pamatā ir tagadējās saistības atsevišķi savākt tādus atkritumus kā papīrs un kartons, stikls, metāli un plastmasas, palīdzēs uzlabot sekundāro izejvielu kvalitāti un kāpināt to izmantošanu: **no 2022. gada atsevišķi būs jāvēc bīstami mājsaimniecības atkritumi, no 2023. gada — bioatkritumi, no 2025. gada — tekstilmateriāli.**

Beigas apglabāšanai poligonos

Aprites ekonomikā atkritumu apglabāšana poligonos ir bezjēdzīga, turklāt tā piesārņo ūdeņus, augsni

un gaisu. No 2035. gada poligonos apglabāto sadzīves atkritumu daudzums nedrīkstēs pārsniegt 10 % no visu radušos sadzīves atkritumu daudzuma.

Stimuli

Jaunie tiesību akti paredz, ka plašāk jāizmanto iedarbīgi ekonomiski instrumenti un citi pasākumi, kas sekmēs atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas ievērošanu. Šajā pārejā ievērojama loma uzticēta ražotājiem — tieši tie būs atbildīgi par saviem ražojumiem, kad tie kļuvuši par atkritumiem. Jaunie noteikumi par ražotāja paplašinātas atbildības shēmām palīdzēs ražotājiem uzlabot savu veikumu un pārvaldību. Turklāt līdz 2024. gadam ir jāievieš obligātas ražotāja paplašinātas atbildības shēmas attiecībā uz visa veida iepakojumu.

Novēršana

Jaunajos tiesību aktos īpašs uzsvars likts uz atkritumu rašanās novēršanu; ar tiem tiek nosprausti svarīgi mērķi attiecībā uz pārtikas atkritumiem ES un jūras piedrazošanu; tas palīdzēs sasniegt ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus šajās jomās.

Turpmākie pasākumi

Jaunie noteikumi stāsies spēkā 20 dienas pēc to publicēšanas "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī".

Priekšvēsture

Eiropas Komisija sava 2015. gada 2. decembrī pieņemtā Aprites ekonomikas rīcības plāna ietvaros publicēja virkni [tiesību aktu priekšlikumu par atkritumiem](#). Likumdevēji 2017. gada 18. decembrī panāca provizorisku vienošanos par šiem četriem Komisijas priekšlikumiem. Eiropas Parlaments vienošanos apstiprināja savā 2018. gada aprīļa plenārsēdē.

Pēdējo divu desmitgažu laikā daudzas dalībvalstis ir pakāpeniski uzlabojušas atkritumu apsaimniekošanu atbilstīgi ES atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas principiem. 1995. gadā vidēji 64 % sadzīves atkritumu nonāca poligonos. 2000. gadā šis vidējais rādītājs bija sarucis līdz 55 %, savukārt vidējais reciklēšanas rādītājs bija 25 %. 2016. gadā visā ES poligonos nonāca tikai 24 % mājsaimniecības atkritumu, bet reciklēšana bija kāpusi līdz 46 %. Tomēr vēl aizvien pastāv lielas atšķirības starp dažādām ES dalībvalstīm, un risināmās problēmas nav mazas. 2016. gadā 10 dalībvalstis vēl aizvien poligonos apglabāja vairāk nekā 50 % no mājsaimniecības atkritumiem, un sešās no tām tika sadedzināti vismaz 40 % atkritumu.

Plašāka informācija

Jauno direktīvu teksts atrodams [šeit](#).

IP/18/3846

Kontakti presei:

[Enrico BRIVIO](#) (+32 2 295 61 72)

[Iris PETSA](#) (+32 2 299 33 21)

Sabiedrībai: informatīvais dienests [Europe Direct](#) tālrunis [00 800 67 89 10 11](#) vai [e-pasts](#)